

SEURAKUNTA VANHEMMUUDEN TUKENA POLULLA

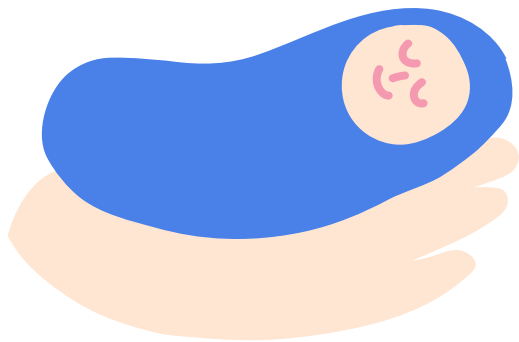
Tavoite

Vanhempi löytää vertaistukea vanhemmuuden eri vaiheissa ja tilanteissa. Vanhempi saa halutessaan asiantuntija-apua ja uusia näkökulmia vanhemmuuteen. Vanhempi löytää yhteisön, jossa tulee kohdatuksi ja jossa saa olla oma itsensä.

Tekijät

Mari Kinnunen, Minna Laitinen, Minna Tuominen, Laura Furu, Tuomas Perkiö, Hanna Rajalin, Kaisa Aitlahti, Marjukka Luoma ja Liisa Välilä

LAHJA 0-2

Vanhemmuuden kysymyksiä Lahja-ikäkaudessa

Odotusaika

- Odotuksen ja vanhemmuuden vaikutus omaan elämään, kehoon sekä pari- ja rakkaussuhteeseen
- Oman roolin ja vanhemmuuden etsiminen, tunteet ja kokemukset
- Epävarmuus "Osaanko olla vanhempi?"
- Monimuotoisten perheiden erityiskysymykset
- Muuttuva suhde omiin vanhempiin ja omaan lapsuuteen: isovanhemmuus ja muiden läheisten tuki tai sen puuttuminen
- Muut tukiverkostot, mm. neuvola, vertaisryhmät, naapurit, perhekummit, perheystävät
- Vanhemmaksi tulemisen moninaiset vaiheet nostavat pintaan erilaisia kysymyksiä: toive lapsen saamisesta, lapsettomuus, tiedon saaminen raskaudesta, raskaudesta kertominen, synnytyksen lähestyminen jne.

Vauva-aika

- Lapsi tuo iloa: innostus lapsen kasvun seuraamisesta, ihmettely ja ihastelu

- Vanhemman jaksaminen, väsymys, baby blues ja synnytyksen jälkeinen masennus
- Miten juhlietaan lapsen syntymää: kaste, nimiäiset, muu juhla?
- Miten vastata lapsen muuttuviin tarpeisiin? Miten rakentaa ja vahvistaa hyvää suhdetta lapseen?
- Työn ja vanhemmuuden yhdistämisen kysymykset
- Vanhemmuuden haastavien tunteiden tunnistaminen ja käsitteleminen
- Miten vanhemmuus muuttaa parisuhdetta, mitä odotuksia itsellä ja puolisoilla on?
- Vanhemmuuden vastuista, käytännöistä ja rooleista puhuminen
- Millaiset iltarutiinit tuovat turvaa lapselle – iltarukous, iltalaulu, silittely...
- Isovanhempien osallistuminen perheen elämään – miten isovanhemmat kuuntelevat, kannustavat ja tukevat vanhempia?

Taaperoaika

- Mahdolliset huolet lapsen kehitykseen ja terveyteen liittyen
- Valintojen tekeminen vanhempana ja mahdolliset epävarmuuden ja syyllisyyden kokemukset niihin liittyen: esim. kotihoito vai varhaiskasvatus
- Miten varhaiskasvatuksen aloittaminen sujuu?
- Kodin juhlat sekä katsomukseen ja hengellisyyteen liittyvät kysymykset: miten juhlietaan esim. joulua, pääsiäistä
- Miten seurakunta tukee perhettä kristillisessä kasvatuksessa?

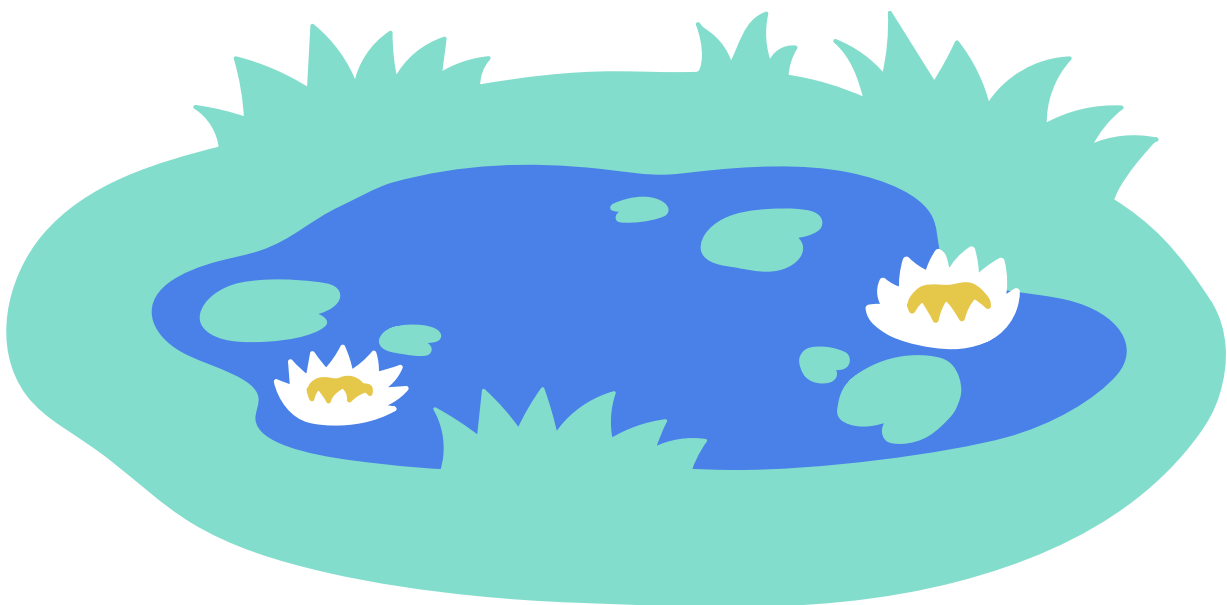
Toimintamalleja:

1. Selkeä ja kutsuva tietopaketti kasteesta seurakunnan sivuilla. Miten kastejuhla järjestetään ja

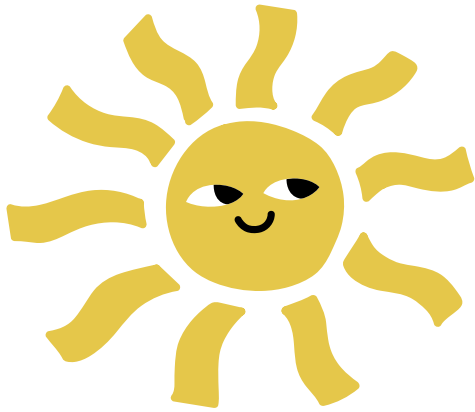
mitä siinä tapahtuu?

- [Kaste - evl.fi](#)
 - [Miksi ristiäiset? - kaste.fi](#)
2. Turvallinen iltahetki ja sen merkitys lapselle: [Iltahetki Päkän ja Pulmun kanssa - Lastenkirkko](#)
 3. Odottavien perheiden treffit tai brunssit, esim. Odotuksen sävyt - ryhmät
 4. Ensivauva-ryhmä verkossa
 - kokoontuu jo ennen vauvan syntymää, 8 x 90 min, keskustelua ja vierailijoita esim. perhesosiaalityöstä, neuvolasta ja järjestöistä
 5. Vanhemmuuden palikat perhevalmennuksessa tai muussa ryhmässä (Ilta odottaville vanhemmille -materiaali tulossa Polku-sivustolle)

6. Perhekummit ([Perhekummit - Mannerheimin Lastensuojeluliitto \(mll.fi\)](#)) ja seurakunnan perheystävät ([Perheystävä - Lasten ja nuorten keskus ry](#))
7. Vauvanpäivän juhlat ja tapahtumat: [VauvaSuomi](#)
8. Seurakunnan ryhmätoiminta: vauvaryhmät, vauvamuskarit, sormiruokailuryhmät, luontokylpy, värikylpy, nuoret äidit, itselliset äidit, yhden vanhemman perheet
9. Tyhjän sylin messu vähintään kerran vuodessa, lapsensa menettäneiden muistelupaikat ja tilaisuudet
 - [Tyhjän sylin tilaisuudet ja muistopaikat | Simpukka - Lapsettomien yhdistys Simpukka ry](#)

ILO 3-5

Vanhemmuuden kysymyksiä Ilo-ikäkaudessa

- Lapsen kasvun ja kehityksen seuraaminen voi herättää vanhemmassa myös epävarmuutta. Mielikuvituksen kehittyminen avaa lapselle uusia maailmoja. Vilkas mielikuviutus saattaa tuottaa myös pelkoja ja tehdä oista levottomia. Ilo-ikäinen voi kokea olevansa jo kovin iso ja toisena hetkenä vielä hyvin pieni. Yökyllään lähdetään innolla, mutta koti-ikävä iskeekin nopeasti. Lapsen suuret kysymykset, pelot, elämä ja kuolema, syntymä, perhemuodot ja sukupuoli saavat vanhemman miettimään, mitä itse ajattelee ja mitä haluaa niistä lapselle välittää.
- Vanhempaa voi mietityttää miten paljon jaksaa hypätä lapsen maailmaan ja olla leikkivä aikuinen.
- Lapsen uhma ja tahto haastavat vanhemmuutta. Miten otan vastaan lapsen oman tahdon ilmaisut ja kunnioitan sitä, samalla pitäen turvalliset rajat? Jokainen lapsi ansaitsee olla ilon ja ylpeyden aihe, myös erityistä tukea tarvitseva lapsi.
- Uudet kasvatustilanteet voivat saada vanhemman miettimään omia kasvatuseriaatteita tarkemmin. Mitkä asiat ovat ehdottomia, mistä on valmis joustamaan?
- Tämän ikäisillä harrastusmaailma aukeaa ja

lapsi saa uusia kavereita harrastuksista, kerhoista, päiväkodista ja vaikka naapureista. Joillekin lapsille hyvien kavereiden löytäminen, kaveritaitojen opettelu ja tunteiden säätely voi olla haasteellisempaa, mikä on huoli myös vanhemmalle.

- Työelämän ja päiväkotiarjen yhdistäminen haastaa vanhempia. Muut turvalliset aikuiset ovat tärkeä tuki myös vanhemmille. Tukiverkostojen vähyys voi tehdä perheen arjesta hankalaa.
- Ruuhkavuosien keskellä yleinen kysymys on, miten huolehtia parisuhteesta sekä omasta hyvinvoinnista.

Toimintamalleja:

1. Perhekerhot, Kohtaamispaikat (<https://evl.fi/plus/perhekeskus-ja-seurakunta>; lue lisää s. 13), Leiri- ja retkipäivät, perhetapahtumat, Isovanhemmat ja lastenlapset leirit, Isä – lapsileirit
2. Leikkipäivä, Leikki tekee hyvää. Kaikille. - Leikkipäivä (leikkipaiva.fi)
3. Kummipäivä, Vietetään yhdessä Kummipäivää - Kumminkaa
4. Perheystävät, Pikkuhelppi ja Ystäväperhe-toiminta Pirkkalan ystäväperheet - Pirkkalan seurakunta
5. Diakoninen perhetyö (taloudellinen tuki, perheystävä, keskustelu)
6. Leiritoiminta: Äitilomaset, Hemmotteluhetket
7. Vanhemmuus ja parisuhde - teemaiset tapahtumat, lapsille oma ohjelma
8. Tunnetaidot: Prinsessa ja herne – video (Heli Pruuki, aggression tunteet, tulossa 2023)

SEIKKAILU 6–8

Vanhemmuuden kysymyksiä Seikkailu-ikäkaudessa

- Eskarin ja koulun aloittaminen on sekä lapselle että vanhemmalle suuri muutos, joka voi herättää isoja tunteita. Koulunaloitus muuttaa myös vanhemman roolia ja tehtäviä. Lapsi ottaa askeleen kohti itsenäisempää vaihetta ja vanhemman on löydettävä tässä tilanteessa omat keinot suojella ja vahvistaa pientä koululaista.
- Vanhemmalle iso kysymys on miten toisaalta suojella lasta, mutta samalla tukea lasta löytämään oma porukka, omat seikkailut ja omat kiinnostuksen kohteet.
- Vanhempaa voi huolettaa lapsen kouluvalmiudet, oppiminen ja pärjääminen uusissa ryhmissä. Lapsen maailma avautuu entisestään ja vanhempien huoli lapsen pärjäämisestä voi kasvaa.
- Perheen arjen rytmi alkaa noudattaa kouluvuoden rytmiä loma-aikoiheen. Työn ja koululaisen vapaa-ajan yhdistäminen voi olla haastavaa.
- Lapsen elämään tulee uusia aikuisia koulun ja harrastusten myötä. Tämä voi herättää vanhemmassa huolta ja kysymyksiä uusien aikuisten turvallisuudesta.
- Jokainen perhe joutuu miettimään oman perheen käytännöt ja arvioimaan niitä suhteessa muiden perheiden tapoihin.

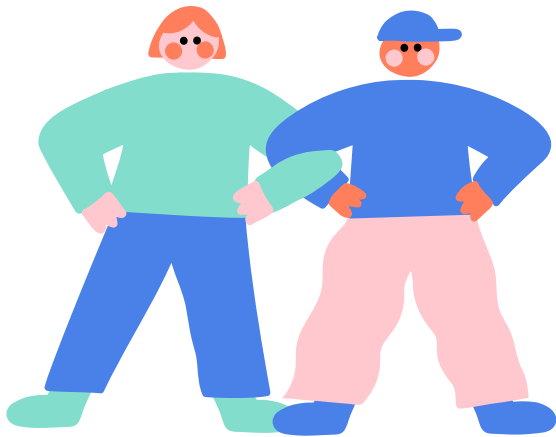
Milloin saa oman kännykän ja miten sitä käytetään, mitä elokuvia katsotaan, mitä pelataan, kuinka paljon saa ruutuaikaa, mitä somea voi seurata, miten rahaa käytetään jne.

- Kaverisuhteiden merkitys, vaihtelevat tilanteet tai kavereiden puuttuminen voi herättää vanhemmassa kysymyksiä.
- Lapsella herää kysymyksiä monimuotoisista perheistä ja erilaisista kodeista ja tavoista kaveripiiriin laajetessa. Vanhemman tulee miettiä ja perustella omia ja perheen valintoja.

Toimintamalleja:

1. Iltapäiväkerhon vanhempien verkosto ja iltaperhekerhot
2. Kouluun lähtevien tilaisuuksissa vanhemmille oma materiaali ja mahdollisuus keskusteluun.
3. Kouluun lähtevien perheiden kohtaaminen ja vertaisryhmät esim. Esko -toiminta <https://www.lastenjanuortenkeskus.fi/perheystava/kehittyvia-malleja/>
4. Eskarista ekalle (MLL) <https://www.mll.fi/ammattilaisille/tietoa-teemoittain/ilolla-eskarista-ekalle/>
5. Vanhempainliitto.fi – opas vanhemmille, joiden lapsi aloittaa koulun, vanhempainilta diat. <https://vanhempainliitto.fi/vanhempaintoimijoille/koulu-alkaa-tervetuloa/>
6. Ulkoilukummit: perhe varaa kummin, joka mahdollistaa yhteisen ulkoilun.
7. Koko perheen yhteisen harrastuksen mahdollistaminen ja kerhotoiminta
8. Isovanhempien ja lastenlasten tapahtumat ja leirit

ROHKEUS 9-11

Vanhemmuuden kysymyksiä Rohkeus-ikäkaudessa

- Vuorovaikutussuhde lapseen muuttuu lapsen itsenäisen liikkumisen ja itsenäisten valintojen lisääntymisen myötä. Vanhemman on mietittävä, miten vastata lapsen suuriin elämäkysymyksiin liittyen mm. elämään ja kuolemaan. Mitä vanhempi ajattelee itse? Entä jos lapsi ajattelee toisella tavalla? Mikä elämässä on totta? Mikä on oikein? Esimerkiksi suhde kristinuskoon voi olla syvempi yhtä hyvin lapsella kuin aikuisella. Vanhempi tarvitsee taitoja keskustella lapsen kanssa. On tärkeää kunnioittaa lapsen omaa ajattelua ja tukea sen kehittymistä.
- Miten vanhempi voi auttaa lasta olemaan hyvä kaveri ja rohkea kaverin puolustaja esimerkiksi kiusaamistilanteessa? Miten rohkaista lasta olemaan oma itsensä ja pitämään puoliaan?
- Monikulttuurisuuden, monikatsomuksellisuuden sekä sukupuolten ja seksuaalisuuden moninaisuuden todellisuus lapsen elämässä voi olla hyvin erilainen kuin vanhemman lapsuudessa on ollut.
- Lapsen kasvulle on merkityksellistä, että vanhempi hyväksyy tien, jolla lapsi etsii itseään, ja samalla säilyttää luottamuksellisen keskusteluyhteyden häneen.
- Vanhempi toimii myös lapsen seksuaalikasvattajana. Lapsi opettelee huolehtimaan omasta turvallisuudestaan, puolustamaan itseään ja pitämään huolta rajoistaan sekä digitaalisissa että muissa toimintaympäristöissä.
- Vanhemman ja lapsen kahdenkeskinen aika ja yhteinen tekeminen on tärkeää.

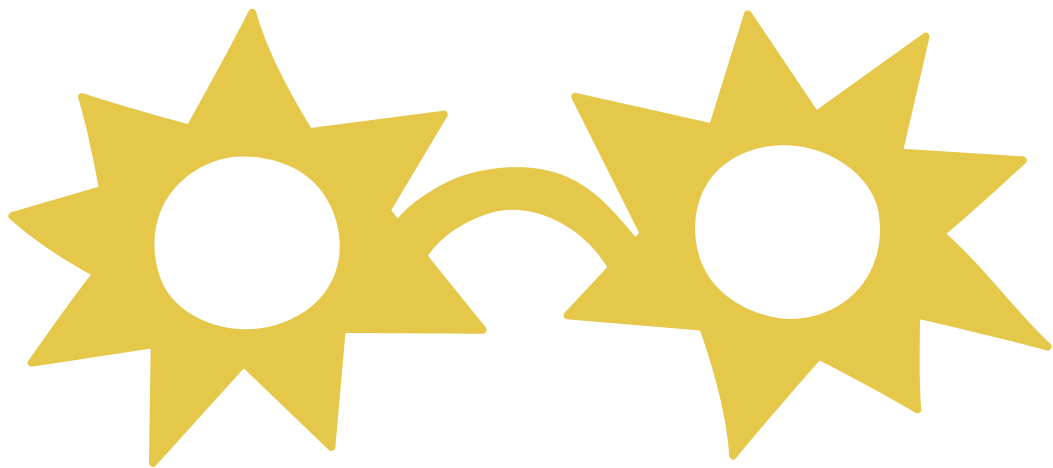
Toimintamalleja:

1. Pelastakaa Lapset ry on järjestänyt Imatran alueella Vanhemmuuden tueksi - viikonloppuja, joiden jälkeen vanhemmat ovat voineet jatkaa vertaisryhmässä. Käytössä on ollut mm. enneagrammi, jota on peilattu vanhemmuuteen. Lisätietoja: [Toimintamalleja paikallisyhdistyksille \(amazonaws.com\)](https://www.amazonaws.com)
2. Imatran Sympparimalli: nuoret alakoululaisten kaverina <https://www.youtube.com/watch?v=alz1XpKCS8g>
3. 10-synttäreiden yhteyteen täyden kympin vanhempi -tilaisuus
4. Webinaari sukupuolen ja seksuaalisuuden moninaisuudesta
 - Tehdään webinaarista tallenne, jotta voi katsoa milloin vain. Webinaaria voi käyttää myös keskustelun alustuksena.
 - Tiedollista, asenteellista ja vuorovaikutukseen liittyvää sisältöä. Sensitiivisyys puheessa on erityisen tärkeää. Kasvamisen ja identiteetin

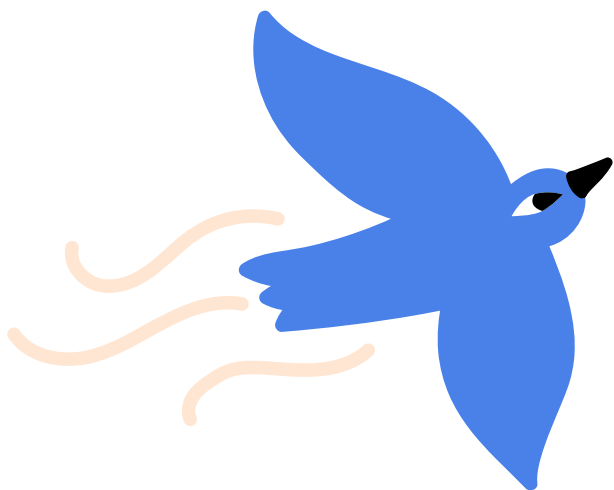
muotoutumisen vaiheet,
joustavuus, muovautuminen, ei
leimata kerralla, on tilaa etsiä.

Vapaus.

5. Kiusaamista kokeneiden /
kokevien / yksinäisyyttä kokevien
lasten vanhempien
vertaistukiryhmä
 - Lapsen identiteetin tukeminen,
lapsen haitallisten ajatusmallien
haastaminen

VAPPAUS 12-14

Vanhemmuuden kysymyksiä Vapaus-ikäkaudessa

- Suhde lapsen itsenäisyyden ja omien asioiden sekä vanhempien kanssa jaettujen asioiden välillä muuttuu. Osa nauttii vapaudesta, osaa se ahdistaa. Vahvista nuorelle luottamusta: kaikesta voi puhua - jos ei vanhemman niin jonkun muun kanssa.
- Yläkouluun siirtyminen aiheuttaa muutoksia kaveri- ja elinpiirissä. Somemaailma ja -kontaktit ovat suuri osa nuoren elämää. Mikä näistä on omaa, mikä vanhemman kanssa jaettavaa? Mistä kaikesta on hyvä keskustella yhdessä?
- Nuori pohtii omaa minäkuvaansa. Aina itsen liittyvien tunteiden käsitteleminen ei ole helppoa. Minäkuvan kanssa taistelemisen saattaa johtaa esimerkiksi viiltelyyn tai syömishäiriöihin. Miten kunnioittaa nuoren yksityisyyttä ja kuitenkin pysyä tietoisena siitä, mitä hänen maailmassaan tapahtuu?
- Sukupuoli- ja seksuaali-identiteetin pohtiminen jatkuu ja haastaa vanhemmuutta. Ihmiskuvan muutos, esimerkiksi ei-binäärinen sukupuolikäsitys voi olla vanhemmalle vieras ajatus.

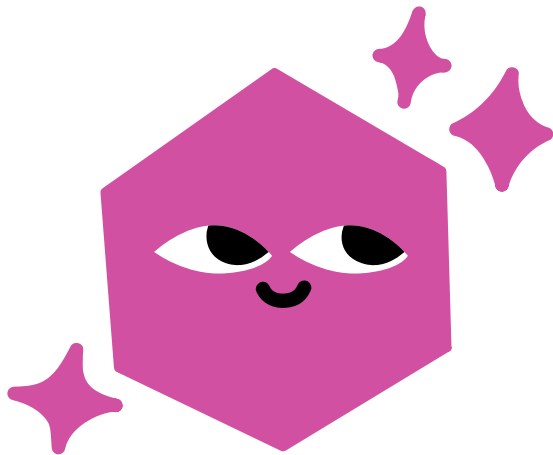
Vanhemman kannattaa antaa nuorelle rauha miettiä, kuka hän on. Nuorella tulee olla vapaus olla lukitsematta omaa identiteettiä kerralla - voi myös odottaa, mihin kasvaa. On tärkeää, että vanhempi hyväksyy nuoren valinnat ja identiteetin.

- Nuori painii jaksamisen kysymykset kanssa: on paineita koulusta, tulevaisuuden suunnitelmista sekä pärjäämisestä harrastuksissa ja ihmissuhteissa. Miten vanhempi osoittaa rakkautta ja tukea ilman suorituksia?
- Vanhemmallekin tulee tässä ikävaiheessa uutta vapautta. Mikä on vanhemmuuden merkitys ja arvo tässä vaiheessa suhteessa työhön tai muihin kiinnostuksen kohteisiin? Miten sitoutuminen lapseen muuttuu - milloin voi päästää irti ja milloin pitää kiinni? Vaikka nuori eriytyy vanhemmasta, hän tarvitsee edelleen huolenpitoa. Kutsu nuorta kärsivällisesti luolastaan yhteyteen - se on aina vanhemman tehtävä. Muistuta kärsivällisesti myös vastuusta kotitöissä ja omista asioista huolehtimisesta.
- Vanhemmuuden ydintehtävä on toivon ylläpitäminen ja sen vahvistaminen, että aina on vaihtoehtoja.

Toimintamalleja:

1. Kamalat äidit -vertaisryhmä, [Kamalat äidit® \(ywca.fi\)](http://Kamalat_aidit@ywca.fi)
2. [Neuvonta - Pelituki](#)
 - Peli- ja someneuvolat, materiaalia ammattilaisille ja muuta tietoa raha- ja digipelaamiseen sekä internetiin ja someen liittyen
 - Pelituen kanssa voi toteuttaa teemallisen illan esimerkiksi somen käyttöön tai pelaamiseen liittyen.

IHME 15 VUOTTA

Vanhemmuuden kysymyksiä Ihme-ikäkaudessa

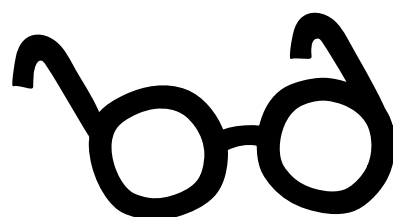
- Paljonko antaa tilaa? Paljonko asettaa rajoja?
- Nuoren muuttuminen ja kasvu tuntuu hämmäyttävältä, miten vanhempi suhtautuu siihen?
- Mitkä asiat tuovat iloa murrosikäisen vanhemmuudessa?
- Mitkä asiat huolettavat murrosikäisen vanhemmuudessa?
- Mitä kysymyksiä nousee esiin liittyen nuoren mahdolliseen osallistumiseen rippikouluun ja hänen katsomukselliseen ajatteluunsa?
- Mikä on rippikoulun merkitys nuorelle ja perheelle – millä tavalla se on siirtymäriitti kohti aikuisuutta ja mitä kaikkea muuta se on?

Toimintamalleja:

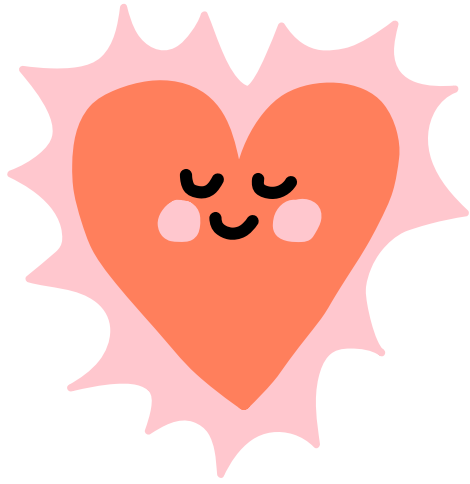
1. Rippikoulun vanhempainvartit, joissa nuori ja vanhempi keskusteleval yhdessä riparin

ohjaajan kanssa toiveista, odotuksista, arjesta ja elämästä.

2. Rippikoulun vanhempainilta, jonka osaksi voi liittää vanhempien omia rippikoulumuisteluja ja punaisen laulukirjan veisuja ja eläytyä oman koetun elämän kautta nuoren elämään.
3. Rippikoulun vierailupäivän voi rakentaa esimerkiksi luomaan yhteyttä rippikoululaisten vanhempien välillä, avaamaan näköalan oman nuorten maailmaan tai pohtimaan omaa vanhemmuuden polkua nuoren rinnalla.
4. Kirje vanhemmalta nuorelle rippikoulussa/-leirillä annettavaksi. Kirjoita omalle nuorellesi kirje. Laita kirje kirjekuoreen, kirjoita nuoren nimi päälle ja anna rippikoulun vetäjille. Kirjeet jaetaan päivänä, jona leirillä puhutaan perheestä. Kirjeen lukee ainoastaan oma nuoresi. Voit kirjoittaa kirjeeseen esim. elämänohjeita, asioita, joista olet hänessä ylpeä, kertoa, kuinka paljon hänestä välität, mitä toivot hänelle tulevaisuudessa – mitä vain mieleesi tulee.
5. Vanhempien tapaaminen riparin jälkeen. Kutsutaan perheitä juttelemaan kahvin äärelle rippikoulukokemuksesta, nuoren elämästä ja kasvusta.

LUOTTAMUS 16-18

Vanhemmuuden kysymyksiä Luottamus-ikäkaudessa

- Luottamus-vaiheessa vanhemmuuteen kuuluu edelleen huolta nuoresta, pettymyksiä nuoren toilailuista, ilahtumista nuoren onnistumisesta ja suuttumista nuoren laiminlyötyä vastuitaan. Vanhempi tarvitsee rohkeutta sanoa tarvittaessa ei.
- Nuori miettii ja tekee suuria ratkaisuja liittyen omaan tulevaisuuteensa. Epävarmuus ja -tietoisuus voi olla raskasta sekä nuorelle että vanhemmalle. Vanhempi voi rohkaista luottamaan siihen, että oma paikka ja suunta löytyvät kyllä, ja tukea nuoren omien valintojen tekemisessä ja toteuttamisessa.
- On tärkeää, että nuori on vanhemmalle arvokas riippumatta suorituksista tai pärjäämisestä.
- Miten vanhempi ilmaisee luottamusta nuorta kohtaan ja auttaa häntä luottamaan itseensä uusissakin asioissa?
- Miten vanhempi jaksaa ja kestää kun nuorella on vaikeaa? Entä jos nuori ei halua ottaa ulkopuolista apua vastaan, vaikka

tarvitsisi sitä?

- Missä asioissa vanhempaa tarvitaan, vaikka nuori sanoo pärjäävänsä jo itse?

Toimintamalleja:

1. Isostoiminnassa ja nuorten illoissa mukana olevien nuorten vanhemmille voi järjestää "Aikuisten oman nuorten illan". Keskustelkaa vanhempien kanssa etukäteen siitä, minkä teeman ympärillä olisi hyvä ja tarpeellista kokoontua.
2. Ragekahvilat. Vertaistukea ja vanhemmuuden kysymysten jakamista kahvikupposen äärellä nuorten vanhemmille. Alustuksia ja teemoja vanhempien toiveiden ja kiinnostuksen mukaan.
3. Tueksi omaa suuntaansa etsivän nuoren vanhemmalle: Opas peruskoulunsa päättävän nuoren vanhemmille: [Tervetuloa toiselle asteelle! \(vanhempainliitto.fi\)](https://www.vanhempainliitto.fi)
4. Mistä on onnelliset teinit tehty? 5 vinkkiä vanhemmille: Mistä on onnelliset teinit tehty? [Viisi vinkkiä vanhemmalle – Rakkauden ammattilaiset | Terve.fi](https://www.vanhempainliitto.fi)

YHTEYS 19–21

Vanhemmuuden kysymyksiä Yhteys-ikäkaudessa

- Yhteys-ikäinen nuori on usein muuttamassa kotoa – miten aika kului näin nopeasti?
- Nuori voi muuttaa eri puolelle maata, toiseen maahan tai maanosaan. Vanhempi voi tuntea iloa ja haikeutta, kun nuori alkaa rakentaa arkea omassa kodissaan. Varsinkin pitkä välimatka voi tuntua haastavalta.
- Vanhemmuuden outous ja helppous hämmentävät, kun oma rooli vanhempana ja kotielämä muuttuvat. Miten rakentaa arki ja mahdollinen parisuhde uudestaan kun lapsi/lapset eivät enää täytä sitä?
- Miten ylläpitää suhdetta kotoa pois muuttaneeseen lapseen tai kotona asuvaan aikuiseen lapseen?
- Missä lapsi tarvitsee vanhemman apua ja tukea ja millä tavalla?

Toimintamalleja:

1. Lähetetään kannustavaa postia 18 vuotta täyttäneiden nuorten

vanhemmalle.

Onnea!

Nuoresi on täyttänyt 18-vuotta. Vanhemmuuden matkalle on mahtunut varmasti monenlaista. Matka jatkuu – tässä pari ajatusta tuleviin vaiheisiin oman nuoresi rinnalla.

- Sinä olet riittävän hyvä vanhempi omalle nuorellesi.
- Ole käytettävissä, mutta älä tuppaudu nuoren elämään.
- Hanki elämääsi sinun ikiomia asioita.
- Jaa arkea kumppanisi tai ystäväsi kanssa.
- Anna tunteiden tulla.
- Sano toisille hyviä ja kauniita asioita.

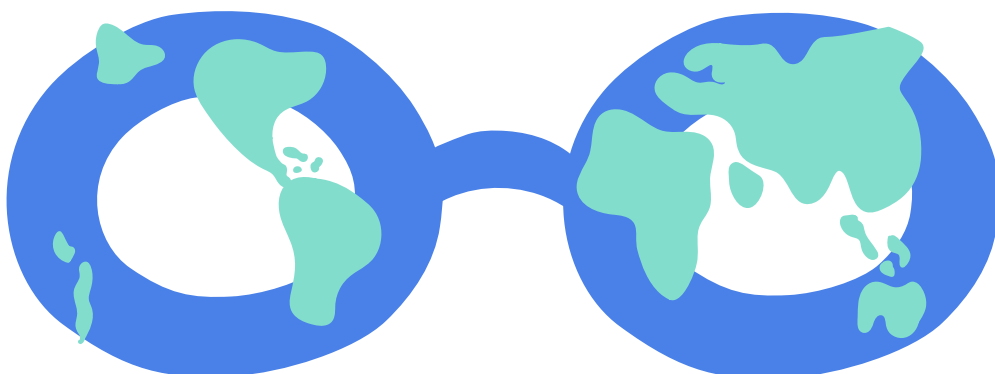

MERKITYS 22-

Vanhemmuuden kysymyksiä Merkitys-ikäkaudessa

- Miten tyhjenevän pesän vaihe vaikuttaa kokemukseen vanhemmuudesta ja oman elämän merkityksellisyydestä?
- Miten löytää ja rakentaa uusi suhde aikuistuneeseen ja omaa elämäänsä elävään lapseen?
- Kun lapsi ei enää asu kotona, käynnistyy vanhemmuudessa uusi vaihe. Lapsen käydessä kotona mukana voi tulla uusia tulokkaita, seurustelukumppaneita, puolisoita ja ennen pitkää mahdollisesti lapsenlapsia. Uusia ihmissuhteita on tärkeä rakentaa ja vaalia.
- Isovanhemmuutta odottavat vanhemmat voivat myös kokea tyhjän sylin kipua, jos lapsenlasi ei saakaan. Vanhemman tulee antaa nuorelle rauha rakentaa omaa elämänsä omassa tahdissaan ja tehdä omat valintansa.

ELÄMÄNTILAN- TEITA, JOTKA VOIVAT KUULUA MIHIN IKÄVAIHEE- SEEN TAHANSA

Vanhemmuuden kysymyksiä

- Kasteen mahdollisuuden pohdinta eri ikävaiheissa
- Kristillisen kasvatuksen tukeminen
 - Miksi kristillisen kasvatuksen antaminen on niin vaikeaa?
- Mitä vanhemmuudelle tapahtuu, kun vanhemman elämässä on sairautta, ihmissuhdehuolia tai kun lapsen/nuoren vanhemmat eroavat?
- Voiko kuka tahansa tulla seurakunnan toimintaan omana itsenään?
Turvallisemman tilan rakentaminen seurakunnan lasten, nuorten ja perheiden toiminnassa on erityisen tärkeää. Osana sitä voi pohtia mm. mitä yhteisössä ajatellaan Jumalasta, perheestä tai uskosta.

Toimintamalleja:

- Kirkon perheneuvonta on kaikkien perheiden tukena. Lisätiedot löytyvät paikallisseurakuntien tai seurakuntayhtymien sivuilta sekä osoitteesta [Perheneuvonta - evl.fi](http://Perheneuvonta-evl.fi)
 - Perheneuvonnassa tarjotaan ammatillista keskusteluapua parisuhteen ja perheen kysymyksissä sekä elämän kriisitilanteissa
- [Hyvä kysymys - Kun elämä askarruttaa \(hyvakysymys.fi\)](http://Hyväkysymys-Kunelämäaskarruttaa-hyvakysymys.fi)
 - Maksuton ja kaikille avoin verkkopalvelu, josta saa tukea ja tietoa, kun elämä askarruttaa. Kirkko on mukana palvelun sisällöntuottajana
- Seurakunnat aktiivisina perhekeskuksissa [/plus/seurakunnat-perhekeskuksissa - evl.fi](http://plus-seurakunnat-perhekeskuksissa-evl.fi)
 - Kohtaamispaikkatoiminta, seurakuntien avointen kohtaamispaikkojen visuaalinen ilme: [Kohtaamispaikka - Kirkkohallitus \(evl.fi\)](http://Kohtaamispaikka-Kirkkohallitus-evl.fi) > Graafiset materiaalit > Kohtaamispaikka
 - [Kohtaamispaikka - THL](http://Kohtaamispaikka-THL)
- Pikkuhelppi <https://www.lastenjanuortenkeskus.fi/perheystava/pikkuhelppi>
 - Pikkuhelpin ideana on olla kettära ja joustava seurakunnan tarjoama apu lapsiperheille muiden palveluiden rinnalla. Pikkuhelppi tukee perhettä kokonaisvaltaisesti ja auttaa tyypillisesti lasten hoidossa
- Parisuhde vanhemmuuden tukena -

videot [Parisuhteen palikat - YouTube](#)

- Tunteet ja vuorovaikutus parisuhteessa (16 min) [Tunteet ja vuorovaikutus parisuhteessa \(16 min\) - YouTube](#)
- Miten ratkaisen ristiriitoja parisuhteessa? [Miten ratkaisen ristiriitoja parisuhteessa \(11 min\) - YouTube](#)
- Miten hyvinvoiva parisuhde rakentuu? [Mistä hyvinvoiva parisuhde rakentuu \(36 min\) - YouTube](#)
- Vertaisryhmä isovanhemmille Isovanhemmuuden palikoita hyödyntäen
- Retriitti eronneille tai väsyneille vanhemmille
- Vanhemmuuden mentorointikeskustelut, jotka sisältävät myös hengellisen ohjauksen
- Murehdintaklubi, katso esittely <https://youtu.be/X ZFKiPUXsU>
 - Vanhempainilta malli eri ikäisten lasten vanhemmille digitaalisesti. Yhteistyössä esim. päiväkotia, harrastusryhmät, partio, rippikoulu, koulu, verkosto
- Huolituoli: perhetapahtuman tai muun tapahtuman yhteydessä tarjotaan mahdollisuus istahtaa huolituoliin ja keskustella mielessä olevista asioista
- Soppasunnuntai - avoin kohtaamispaikka kaikenikäisille
 - Yhteiset, maksuttomat tai edulliset ateriat tukevat vanhemmuutta. Niitä voi toteuttaa eri viikonpäivinä ja ajankohtina: esim. brunssi,

lounas tai iltaruoka

- Vanhemmuuden kysymysten käsitteleminen lattiakuvien tai muiden kerronnan menetelmien kautta
 - Lattiakuvakirjoissa on paljon vanhemmuuden kysymysten käsittelyyn sopivia kertomuksia, kuten Koti, Joosef ja Maria, Antakaa toisillenne anteeksi, Tuhlaajapoika, Tuhlaajapojan veli, Yksi ruumis - monta jäsentä, Lootin vaimo, Ruut, Hanna Samuelin äiti, Huolettomuus ja Pietarin kalansaalis - yritä vielä kerran
- Godly Play -kertomuksissa vanhemmuuteen liittyy esim. kertomukset Pyhä perhe, Abrahamin perhe ja Maria Jeesuksen äiti. Myös vertaukset sopivat vanhemmuuden käsittelyyn, esim. vertaus sinapinsiemenestä tai kallisarvoisesta helmeästä
- Perheleirit vanhemmuuden tukena
- Ulkoilu- ja retkeilyvälineiden vuokraaminen
 - Perheen / vanhemman ja lapsen yhteisen tekemisen ja kokemusten mahdollistaminen
- Parisuhdetoiminta: ryhmät, illat, tapahtumat, luennot...
- Parisuhdekurssit ja tapahtumat (myös verkossa) www.hyvakysymys.fi; www.parisuhdekeskus.fi; www.perhesuhdekeskus.fi; www.avioliitto.fi; www.mennaaneteenpain.fi; www.parempiavioliitto.fi

- Selviytyjät-ryhmät ja oppaat perheille, joissa lapsi sairastuu tai on vammainen
- Selviytyjät-oppaat pari- ja perhesuhteiden tueksi | LAPE Etelä-Savo (lapeetelasavo.com)

